

Playtime

Francie – Itálie 1967
barevný
formát 35 mm (1 : 1, 85)
(původní formát 70 mm)

originální titul: Playtime
žánr: komedie
mluveno: francouzsky
České titulky.
čas: 118 min.
počet kopií: 1
premiéra: 20.7.2004
monopol (NFA): do 31.12.2008

scénář: Jacques Tati, Jacques Lagrande,
Art Buchwald
režie: Jacques Tati
kamera: Jean Badal, Andréas Winding
hudba: Francis Lemarque, James Campbell
střih: Gérard Pollicand
výprava: Eugène Roman
produkce: Bernard Maurice, René Silvera
hraji: Jacques Tati (pan Hulot), Barbara Denneková (mladá turistka Barbara), Reinhard Kolldehoff (německý obchodník), Jack Gauthier (průvodce), Yves Barsacq (kamarád pana Hulota), France Rumillyová (prodavačka v optice), Billy Kearns (pan Schultz)

cena (výběrově): Bodil (Dánsko): nejlepší evropský film roku 1969

Brilantní humorně poetická předtucha moderního světa. Stylisticky nejodvážnější film Jacquesa Tatiho v nové, příkladně restaurované verzi.

Svémi náklady, stylistickou odvahou a formální rigorizitou je Playtime v komickém žánru stejně jedinečný film jako v žánru science-fiction 2001: Vesmírná odysea, natáčená o několik měsíců později. (Lorette a Thomas Bourguignonovi)

Film **Playtime** postrádá tradiční příběh, dialogy i hlavní hrdiny: v odletové hale letiště, kancelářském mrakodrapu, hypermoderní restauraci, luxusním hotelu a dalších prostorách se míjejí nejrůznější, vesměs anonymní postavy. Především je tu hejno amerických turistek, v němž nás zaujme hezká ostýchavá Barbara. A pak je tu nepatřičný kolemjdoucí Hulot, výstřední, protože starosvětsky vyhlížející Francouz s dýmkou a deštníkem. Mezi ním a Barbarou vzniká a vzápětí zaniká jakýsi nezřetelný vztah – jediný, který se mezi postavami rodí. Jen ti dva zůstávají měřítkem lidské reakce a komunikace; ostatní pouze mechanicky těkají, v práci nebo při zábavě. V Tativille, městě–vizi Paříže zachvácené výstřelky moderní civilizace, mají lidé a předměty stejně bezvýznamnou hodnotu...

Čtyři desítky let po Langově filmu **Metropolis** (1926) vytvořil Jacques Tati v **Playtime** další naprosto originální předtuchu života v moderním světě. V obou filmech jde fascinace ruku v ruce s úzkostí, oba představují zároveň milníky v symbióze architektury a filmu. Stavby filmu byly oproti původním záměrům odsouzeny ke zboření. Z toho důvodu město Tativille zůstalo jen na filmovém plátně, případně na vynikajících dvojazyčných internetových stránkách, které rozhodně stojí za zhlédnutí (www.tativille.com).

Napsali o filmu:

Satirické ostří, charakteristické pro všechny Tatiho filmy, je v **Playtime** zaměřeno na kritiku konzumní společnosti. K řadě postav je autor zcela nemilosrdný a neváhá je zesměšnit. Američané a Němci jsou přitom zkarikováni víc než Francouzi, muži spíše než ženy. K vyvolání gagů stačí domyslet soudobou realitu do důsledků. V obchodním centru spatříme smeták vyzbrojený reflektory nebo brýlemi s odklopnými skly, určené ženám barvicím si obočí. Pompézní architektura úřadů a budov veřejných institucí ze skla, oceli a betonu jako by

přispívala k všeobecnému zmatení přirozených instinktů. Úředníci vykonávající činnosti, jejichž smysl nám uniká, s nervním pocitem důležitosti, nenahraditelnosti a chvatu.

Stanislav Buzek

Pokud o panu Hulotovi slyšíte poprvé, unikne vám v **Playtime** řada gagů. Rozhodně to ovšem neznamená, že byste si jen kvůli tomu tenhle velmi zvláštní film měli nechat ujít. A že byste se nebavili: **Playtime** je výbornou a hlubokou komedií odkazující k němé grotesce (nebo pantomimě), pravděpodobně se však při něm nebudete smát nahlas. Přetržitým, svébytným rytmem a stylizací filtrující z reality barev, zvuků a forem jen to, co se hodí do Tativille, se ovšem hlásí spíš mezi experimentální filmy než k dobovému mainstreamu. Navzdory komediální nálepce totiž souvisí spíš s prací Tatiho velkých součastníků – s Felliniho **Satyriconem**, Antonioniho **Zvětšeninou**, Pasoliniho **Teoremou** či Bergmanovou **Personou** – než s veselohrami o Četníkovi.

Alena Prokopová

Lidé, kteří se pokusili zhlédnout **Playtime** na obrazovce, jsou hodni politování. Je ovšem pravda, že možnost vidět tento film na plátně u nás až do letoška neexistovala. Verzi, která před dvěma lety nadchla festivalové publikum v Cannes, nyní získal do svých sbírek Národní filmový archiv. Obrazová kvalita je díky skvělé práci restaurátorů tentokrát vsutku prvotřídní a umožňuje nám doslova ztratit se v onom obřím labyrintu vizuality tak, jak ho před téměř třiceti lety Jacques Tati sestrojil.

Milan Klepíkov

Jacques Tati (vl. jm. Jacques Tatischeff, 1907 – 1982) pocházel z rodiny vynikajících rámařů, jejich zákazníci byli i slavní malíři Toulouse-Lautrec a Van Gogh). Studoval na lyceu a na uměleckoprůmyslové škole. Někdy čas pracoval v otcově ateliéru a jako všestranně zdatný sportovec se v letech 1925 – 30 věnoval profesionálně ragby. Sport jej také ve třicátých letech přivedl k divadlu a k filmu. Na jevištích pařížských kabaretů a music-hallů slavil úspěchy se svými sportovními parodiemi; některé z těchto skečů posléze využil i před kamerou. Mezinárodní uznání mu přinesly jeho celovečerní filmy - autorské situační komedie, které se vyznačovaly poetickou atmosférou, francouzským espretem a jemným humorem, vycházejícím z tradic němé grotesky. Po režijním debutu **Jede, jede poštovský panáček** natočil postupně sérii satirických komedií o trampotách pana Hulota, dobromyslného smolaře v dlouhém plášti, v klobouku a s deštníkem, jehož neustálé střety s civilizačními výdobytky vyvolávají řadu trapasů a nepříjemností. Některé jeho filmy byl pro nezáměr distributorů uvedeny do kin i s dvouletým zpožděním.

*Fyzicky a finančně jsem si sice s **Playtime** vytrpěl své, ale jsem na něj hrdý. Je přesně takový, jaký jsem chtěl, aby byl. JT*

Filmografie – režisér (celovečerní filmy):

1947 **Jede, jede poštovský panáček** (Jour de fête)
1953 **Prázdniny pana Hulota** (Les Vacances de M. Hulot)
1957 **Můj strýček** (Mom oncle)
1967 **Playtime** (Playtime)
1970 **Pan Hulot jede na výstavu** (Trafic)

Literatura:

Filmový přehled č. 7/ 2004

Stanislav Buzek, **Playtime**. <http://kino.tiscali.cz>

Alena Prokopová, **Playtime**. Cinema č. 7/ 2004, s. 86 – 87.

Rudolf Schimera, **Playtime**. Filmové listy 1, 2004, č. 0 (29.6.2004), s. 5.

Jan Jaroš, Jacques Tati. <http://kino.tiscali.cz>

Programová brožura pražského kina Ponrepo, červenec 2004.

Text Milan Klepíkov.

